

A Magyar Örökség-díjról

A Magyarországért Alapítvány 1995. november 13-án a következő nyilatkozatot juttatta el a Magyar Távirati Irodának: „Tapasztalataink szerint az utolsó ötven év magyar történelme és benne társadalmi-, tudományos-, kulturális múltunk igaztalan, torz módon jelenik meg a közvélemény előtt, és sok esetben a negatív történések vannak túlsúlyban. Szükséges tehát, hogy megnevezzük azokat a felemelő tényeket, erőfeszítéseket, építő személyiségeket, melyek kiegyenlítik az említett hamis arányokat, illetve, akik létükkel és személyes teljesítményükkel valóságos egyensúlyt teremtenek. Ettől reméljük, hogy a világ pozitív eseményei közé emelkednek azok a tények, amelyek a magyar önazonosság-tudat szempontjából meghatározóan fontosnak minősíthetők, az unokáink unokái számára is példát jelentenek.” Farkas Balázs, Fekete György és Makovecz Imre kezdeményező javaslatai nyomán – a Magyarországért Alapítvány kuratóriuma tevékeny közreműködésével – a Magyar Örökség-díj az 1995-ös nyilatkozat szellemében valósult meg.

A Magyar Örökség-díj kitüntetettjeinek kiválasztása az alulról építkező demokrácia gyakorlatán alapszik: állampolgári jogon mindenkinek módjában áll Magyar Örökség-díjra javasolni az általa érdemesnek tartott személyt, teljesítményt, együttest, intézményt. Az így beérkező javaslatokból választja ki a bírálóbizottság a díjazandókat: évente négy alkalommal, esetenként hét-hét díjat osztanak ki. Ezután az adott szakterület egy-egy kiváló ismerőjét kéri fel, hogy a kitüntetendőről készítsen laudációt. A laudáció így a szakmai igazolás szerepét tölti be, és azt meghallgatva dönt véglegesen a bizottság a kitüntetésekről.

A díjátadáskor a díjazottak egy oklevelet és egy – a magyar Szent Koronát ábrázoló – aranyjelvényt kapnak. Az oklevél tanúsítja, hogy a díjazott a Magyar Örökség részévé vált, és ezzel bekerült a Magyarság Láthatatlan Szellemi Múzeumába. Az oklevél másolata, a bírálóbizottság tagjainak eredeti aláírásával, bekerül az *Aranykönyv*be. Az *Aranykönyv* köteteit a Magyar Nemzeti Múzeumban őrzik.

Itt kell megemlítenünk, hogy a Magyar Örökség-díj okleveleit – kézi merítésű papírra nyomtatva – és tároló tokját a díj alapításától kezdve a Vincze és Fiai Papírmerítő Műhely, Szentendre készíti, térítésmentesen. Ezért, ezt az alkalmat is megragadva, a Magyar Örökség

és Európa Egyesület vezetősége és a bírálóbizottság nevében köszönetet mondunk Vincze Lászlónak.

A díj történetének első öt évében 1945 utáni teljesítményeket díjazott a bírálóbizottság. A következő – az e kötet által is reprezentált – öt évben az időbeli határ a XX. század elejéig, esetenként a kiegyezésig, 1867-ig nyúlik vissza.

Ez szerencsés módon megnehezítette a bírálóbizottság munkáját, hiszen jóval nagyobb kínálatból kellett a kitüntetésre javasoltakat kiválasztania.

A Magyar Örökség-díj gondozását 2003. márciusától a Magyar Örökség és Európa Egyesület vette át, és természetesen a díj alapításakor megfogalmazott elveknek megfelelően folytatja ezt a tevékenységet. A díjátadási ünnepségeket is a Magyar Örökség és Európa Egyesület szervezi, a fő szervező az egyesület titkára, Kiss Melitta. A díjátadási ünnepségek színhelye az első időkben változó volt: nemzeti intézmények (Magyar Nemzeti Múzeum, Országos Széchényi Könyvtár, Iparművészeti Múzeum), kulturális intézmények (Pesti Vigadó, Magyar Kultúra Háza), felsőoktatási intézmények (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, ELTE, Semmelweis Egyetem), középiskolák (Fasori Gimnázium, Szent Margit Gimnázium, Szent Imre Gimnázium) stb. adtak otthont a rendezvénynek. A Magyar Örökség-díj növekvő ismertségének és elismertségének, továbbá Kiss Melitta titkár szervező munkájának köszönhetően az érdeklődés annyira megnőtt a díjátadási ünnepségek iránt, hogy az említett korábbi intézmények termei szűknek bizonyultak. Így, megköszönve segítségüket, elköszöntünk tőlük, és élve a Magyar Tudományos Akadémia korábbi és jelenlegi vezetőségének vendégszeretetével, 2004. júniusa óta a díjátadó ünnepségeket a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében rendezzük.

A Magyarországért Alapítvány kuratóriuma által felkért és a Magyar Örökség és Európa Egyesület által megerősített bírálóbizottság összetétele 2001-2005 között a következő volt: Hámosi József neurobiológus, a bizottság elnöke, Fekete György belsőépítész, a bizottság alelnöke és szóvivője, tagjai: Bakos István tanár, Benkő Samu művelődés- és irodalomtörténész (Kolozsvár), Bolberitz Pál teológus, vallásfilozófus, Dávid Katalin művészettörténész, Farkas Márta tanár, Gazda István tudománytörténész, Hegedűs Miklós matematikus, Jókai Anna író, Juhász Judit újságíró, Juhász László művelődéstörténész, író (Fraknó), Kerkápoly Endre mérnök, Németh Magda tanár, Ódor László tanár, Pázmándi

Gyula közgazdász, Poprády Géza könyvtáros, a Magyar Örökség és Európa Egyesület alelnöke, Pungor Ernő kémikus, Rókusfalvy Pál pszichológus, Roska Tamás villamosmérnök, Schulek Ágoston tanár, a Magyar Örökség és Európa Egyesület elnöke, Spányi Antal római katolikus püspök, Sunyovszky Sylvia színművész, Szakály Sándor történész, Tóthpál József művelődéskutató, Varga Csaba jogfilozófus, Veres-Kovács Attila református lelkész (Nagyvárad), Zelényiné Kovács Annamária egyetemi oktató, a Magyar Örökség és Európa Egyesület alelnöke, Zelnik József etnográfus. A bírálóbizottság örökös tiszteletbeli tagja néhai Balogh János professzor. Kerkápoly Endre és Pungor Ernő időközben elhunyt, Juhász László lemondott tagságáról. A szerkesztés lezárásakor kaptuk a szomorú hírt: Juhász László követte Kerkápoly Endre és Pungor Ernő professzor urakat.

A Magyar Örökség és Európa Egyesület titkára: Kiss Melitta.

Az egyesület postai címe: Magyar Örökség és Európa Egyesület
1094 Budapest
Tűzoltó utca 58.

e-mail címe: melitta@ana.sote.hu

A Magyar Örökség-díjra vonatkozó állampolgári javaslatokat a fenti címekre lehet eljuttatni, de átadhatóak a bírálóbizottság bármely tagjának is.

P.G.